Reactie eerste termijn B.P.M. van der Stee.

Dank voor de *Waardering aanpak Westland pandemie* die uw raad uitspreekt. College en organisatie hebben hier inderdaad sterk op ingezet, in belang van onze Westlandse inwoners, ondernemers en instellingen/ verenigingen. Het college zal deze waardering zeker overbrengen aan de organisatie.

De uitbraak en de aanpak van de coronacrisis heeft aanvullend op de bestaande bedrijfsvoeringvraagstukken veel inzet gevraagd van onze gemeente op alle domeinen. Ondanks deze crisis heeft de organisatie veel activiteiten kunnen continueren of opstarten. Met de uitbraak van de coronacrisis is door het Rijk een uitgebreid pakket aan voorliggende voorzieningen aangereikt om de negatieve maatschappelijke gevolgen zoveel mogelijk te beperken. Westland werd o.a. verantwoordelijk voor de uitvoering van de regeling Tijdelijke ondersteuning zelfstandig ondernemers (Tozo) en ontving hier financiële middelen voor. Deze middelen hebben we ingezet voor uitkering levensonderhoud, bedrijfskapitaal en de uitvoeringskosten. De termijn waarop Tozo werd geïntroduceerd en uitgerold was kort en heeft veel inzet en energie van de ambtelijke organisatie gevraagd. ‘Ga er maar aan staan’, waren de woorden van onze accountant tijdens de afgelopen ROF-vergadering. En dat heeft onze organisatie gedaan!

Het effect van de coronacrisis en vooral de daarmee samenhangende beperkingen in het publieke domein valt nauwelijks te overschatten. Zoals wij ook al aangeven zal ook In 2021 en 2022 het bestrijden van de negatieve effecten van de coronacrisis de hoogste prioriteit hebben. Nieuwe planvorming projecteren we richting de volgende collegeperiode (2023 en verder). Tegelijkertijd wordt de coronacrisis niet als excuus gebruikt. De aanpak van de coronacrisis zal via onze inspanningen in 2021 en 2022 hopelijk stap voor stap plaats kunnen maken voor het intensiever werken aan de uitvoering van onze huidige ambities, en kan nieuwe planvorming aan het begin van de komende bestuursperiode voorgelegd worden aan uw raad.

Landelijk is er voor alle gemeenten sprake van forse uitdagingen (bv kostenbeheersing sociaal domein) en onzekerheden (bijvoorbeeld rijksbijdragen kosten sociaal domein, herijking gemeentefonds, kabinetsformatie), ook voor Westland. Maar in het meerjarenperspectief kent onze gemeente nog steeds een gezonde financiële positie, met onder meer een robuuste omvang van de reserves/ ruim toereikend weerstandsvermogen. Graag verwijs ik naar de toelichting van Verstegen Accountants bij het accountantsverslag 2020 en met name het ‘stoplichtenschema’ in dat verslag dat op bijna alle scores met betrekking tot de financiële positie ‘groen’ scoort. Ook een mooi compliment dat Verstegen ons gaf op onze grootste grondexploitaties met de opmerking dat de gemeente haar verbonden partijen nog strenger controleert dan de eigen accountant.

Deze financiële positie biedt ons de mogelijkheid een aanzienlijk bedrag te reserveren voor de bestrijding van de coronacrisis en ook om in samenspraak met uw raad de keuze te maken voor anticyclisch investeren in plaats van te bezuinigen op voorzieningen, kortom: investeren in de samenleving in een tijd van tegenslag/ crisis.

Onze gezonde financiële positie is ook belangrijk die op orde te houden. Sinds 2004 is er voor gemeenten in toenemende mate sprake van uitvoering van wettelijke taken die het rijk op onderdelen zonder toereikende middelen laat uitvoeren (van bv in 2004 de Wet Werk en Bijstand via de in 2015 4 Decentralisaties (Passend Onderwijs-Jeugdhulp-Participatie-WMO) naar de huidige opgave van de Omgevingswet). In een op 16 juni jl. in de Alv van de VNG aangenomen motie staat in het dictum een lijstje met taken. In de motie genaamd ‘Zonder geld geen gemeenten’ wordt aangegeven dat de gemeenten die taken zonder toereikende middelen van het rijk gaan teruggeven, niet uitvoeren of niet meer aanpakken. Lijstje →zie bijlage hieronder.

Want, voorzitter... Lastenverzwaring dan wel bezuinigen op voorzieningen voor Westlanders is geen eerste optie. Het is voor wat betreft het college heel simpel: **taken erbij, knaken erbij!** Het college zal met uw raad blijvend zelf de afwegingen maken vanuit inhoud en belang voor onze samenleving en daar de benodigde dekking bij vinden/ ontvangen.

In het licht van de afweging ‘oud-voor-nieuw’ herinner ik u aan het CEBEON-rapport uit 2019 waarin is nagegaan hoe de uitgaven van Westland zich verhielden tot de opbouw van de uitkering uit het gemeentefonds en tot een aantal referentiegemeenten. Uitkomst was dat de uitgaven in Westland in lijn lagen met de onderzoekreferenties; wel werd relatief veel uitgegeven aan het fysiek domein, maar vooral in de vorm van op korte termijn nauwelijks te beïnvloeden kapitaallasten. Voor het sociaal domein lagen de uitgaven in Westland gemiddeld wat lager maar daarvoor is intussen een inhaalslag gemaakt. Al met al vertoont Westland op uitgavengebied zeker geen afwijkend beeld van wat als gebruikelijk/ gemiddeld kan worden beschouwd.

In diezelfde afweging ‘oud-voor-nieuw’ verwijs ik ook naar het oorspronkelijke proces rondom de begrotingsscan eind 2019 begin 2020. De opzet was om samen met de (afvaardiging van de) raad te komen tot het honoreren van wensen en het vinden van bezuinigingsmogelijkheden. Als gevolg van de coronacrisis lukte het toentertijd niet om dit in een goed proces vorm te geven. Daarbij kwam dat de wereld om ons heen inmiddels was veranderd (de coronacrisis). Het college kiest vorig jaar en ook nu bewust voor behoud van voorzieningen en wil blijvend anticyclisch investeren. De voorstellen hieromtrent zijn opgenomen in de vorig jaar medio juni uitgekomen Perspectiefbrief die vervolgens onderdeel zijn geworden van uw huidige begroting (2021-2024). Het bezuinigen op niet-wettelijke taken zou nog steeds het verkeerde effect sorteren. Het lijkt ons daarom opnieuw niet opportuun om dit instrument dit jaar te gaan hanteren voor het vinden van budgettaire ruimte, in opmaat naar de begroting 2022-2025.

Diverse fracties reageren positief dat de voorgenomen stijging van de lijkbezorgingsrechten van de baan is. De fractie CU-SGP dient een motie in om te onderzoeken of het mogelijk is deze met 10% te laten dalen, in de voorjaarsnota is hier geen dekking voor en het college is van mening dat onderzoek verder niet nodig is omdat alle bedragen al bekend zijn en het college verder verlaging niet nodig vind.

Voor de vragen en opmerkingen over de flexwoningen verwijs ik u naar de laatste raadsinformatiebrief. Samen met de Wassenaarse Bouwstichting gaan we voor realisatie van ongeveer 200 flexwoningen. Grofweg zijn de kosten voor het bouwrijp maken voor rekening van de gemeente en de bouw van de flexwoningen voor de corporatie. Voor deze investering in de grondwerkzaamheden wordt een raadsvoorstel voor de financiering voorbereid die u in het najaar kunt verwachten waarbij dekking gevonden wordt in de reserve innovatieve woonvormen in combinatie met de subsidiegelden van BZK voor kwetsbare groepen. De co-financiering van de BZK-bijdrage van 3,5 miljoen kunnen we dekken vanuit de reserves volkshuisvesting en garantiegelden ONW/OBWZ. Hiervoor komt een separaat voorstel naar uw raad in het najaar waarmee 220 bereikbare woningen extra worden gerealiseerd. De gesprekken over de uitwerking van de LOI met OBWZ zijn begonnen waarmee we 150 extra bereikbare woningen willen bereiken in de Westlandse Zoom. Met deze plannen geven wij uitvoering aan onze woonvisie waarbij wij vooral bouwen voor onze eigen inwoners. Voor de opgave van de moeilijk vervulbare taakstelling voor statushouders blijven wij dit aankaarten in de diverse overleggen. Na de afwijzing van ons gezamenlijke regionale verzoek door de minister voor een andere verdeelsleutel is er weinig zicht op wijzigingen hiervan en is verdere regionale/landelijke steun hiervoor nog niet te realiseren.

Dan is er nog een vraag over de tijdelijke school in Hoogeland. Deze is nodig voor behoud van het openbaar onderwijs in Naaldwijk zoals ook in het IHP staat vermeld. De school heeft een bestaansrecht in de wijk en kan nu het eerste jaar starten met 20 a 30 leerlingen uit de wijk Hoogeland. Wachten tot de definitieve school gerealiseerd is zal het bestaansrecht bemoeilijken omdat ouders dan toch andere keuzes maken.

Corsanummer: 21-0218006

B.P.M. van der Stee

Bijlage: (bron: https://vng.nl/artikelen/agenda-en-stukken-alv-16-juni-2021)

o niet langer schatkistbankieren;
o stoppen met de uitvoerĺng van de inburgeringswet;
o niet verder invoeren van de omgevingswet, waar mogelijk terugdraaien;
o geen begrotingen meer indienen bij de provincie;
o alle niet urgente jeugdzorg opschorten voor zover de kosten uitstijgen boven het beschikbare budget;
o niet meewerken aan bouwplannen van het Rijk voor meer woningen;
o niet meer handhaven op zaken waarvan de boetes naar de rijkskas gaan;
o Wmo-voorzĺeningen niet meer verstrekken aan inwoners van wie de gemeente denkt dat zij het zelf kunnen betalen;
o niet meer meewerken aan de energietransitie;
o niet meewerken aan Wet open overheid;
o stoppen met het onderbrengen van statushouders;
o niet meewerken aan bestemmĺngsplanwijzigingen op verzoek van het Rijk (bv bij rijkswegen);
o alle rekeningen voor urgente jeugdzorg niet betalen, maar naar het Rijk sturen ter betaling;
o geen cijfers meer leveren voor het CBS;
o verstrekking van Wmo-voorzieningen opschorten voor zover de kosten uitstijgen boven het beschikbare budget (budget 2018 vóór abonnementstarief);
o niet meer meewerken aan de opvang van asielzoekers in AZC'S;
o onderhoud van alle schoolgebouwen wordt uitgesteld, etc.

10b_motie_zoeterm
eer_zonder_geld_ge